

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 80 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Frigyes német császár politikája.

Vilmos német császár halálhíre nemcsak a tőzsdét hozta fejnélküli izgatottságba, hanem egész Európára megdöbbentőleg hatott; mintha mindenki egyszerre kérdezte volna: vajjon mi következik most? . . . És e megdöbbenés teljesen igazolt és jogosult volt, mivel köztudomás szerint Vilmos az európai béke legfőbb őre volt.

Az első perctől fogva tartott a kétség egyben az új német császár proklamációjáig, melynek hangja, szelleme, tartalma és egész veleje oly megnyugtató, hogy a felizgatott kedélyekre mintegy balzsamírnak tekintethető.

Maga a német császár, kit a Gondviselés minden tulajdonsággal megáldott, melyek egy nemzetnek bölcs kormányzásához szükségesek, igen jól tudta, hogy mily nehéz időben, mily válságos körülmények között lép a trónra s azért sietett is a népéhez intézett kiáltvány közzétételével, hogy megnyugtassa a kedélyeket Németországban s megnyugtassa a német hirodalom szövetségeseit.

E proklamációban a császár nyíltan és erőteljesen hangoztatja, hogy atyja nyomdokát fogja követni. Áthatva a feladat nagyságától, — mondja a császár — minden törekvésem oda fog irányulni, hogy művét azon szellemben folytassam, — a mint az megállapított — hogy Németországot a béke örvére tegyem és hogy a szövetséges kormá-

nyokkal, valamint a Németbirodalom és Poroszország alkotmányos tényezőivel egyetértve, Németország jóllétén munkálkodjam.

De más körülmények is voltak arra nézve befolyással, hogy Vilmos császár halála nyugtalanítólag hasson a népekre. Tudvalevő dolog, hogy a mostani német császár trónörökös korában nem volt mindig egy véleményen Bismarck herczeggel, sőt voltak, kik határozottan állították, hogy a beteges német császár helyett Bismarck a mostani trónörökös szeretete volna a trónon látni.

E feltevésekből vont következtetések szapánbuborék módjára fozlottak szét; midőn az új német császár Lipcsében a porosz államminiszterium élén eleibe ment, Bismarck herceget háromszor ölelte meg, s ugyanannyiszor csókolta meg. S hogy III. Frigyes császár épen oly feltétlenül bizik a német kancellárban, mint atyja, azt hűen visszatükrözi, sőt minden szava bizonyítja ama rendeletnek, melyet az új császár Bismarck herczeghez intézett, s melyben azt mondja:

„Midőn megkezdem uralkodásomat, szükségét érzem annak, hogy Önhez, Istenben boldogult atyám régi, kipróbált első szolgálójához forduljak. Ön volt a hű és bátor tanácsadó, ki politikája céljainak az alakot megadta és sikeres kivitelét biztosította. Én és házam Önnek meleg köszönettel tartozunk. Önnek tehát joga van, hogy első sorban tudja, mely szempontok által fogom magamat uralkodásomban vezetetni.“

juk sorban megjelenni a Kossuth Lajos, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Széchenyi István, Bem, Damjanics és oly sok jeleseknek fénytől, dicsőségtől övezett főlisteni alakjait, a mint folyamaink völgyében, a hegyek ormán, delibábos rómainkon körüljárának minden kunyhót és palotát s szent lelkesültégük teljes hevével hivatgatnak minket, kiesiny utódokat, a szabadság oltárához, hogy ismét és ismét lobogtassuk föl rajta az emlékezet tűzét!

És, Hölgyeim és Uraim! a nagy szellemek e hívó szózata csak mireánk ne hatna ébresztő erővel?! Nem, Uraim és Hölgyeim, én látom az Önök derült arcán visszatükröződni a magasztos emlékezetet, a melylyel 1848. márczius 15-ének áldoz ma minden igaz magyar szív! Én látom Önökön a lelkesültséget, látom mint ragyognak szemek a hazaszeretet lángjától; kiolvasom gondolataikból, egyetlen pillantásukból, hogy e napot, e szent perczet 1848. márczius 15-ének s az ezt követő szabadságharcban elhunyt dicső ösöknök szentelték! Látom, mily lelkesedéssel akarják Önök megszólaltatni nemzetünk történetének nagy, félisteni szent alakjait; látom, mint akarják felidézni ama csodálatos idöket, melyekben a honszeretet és a szabadságvágy tüze besugarazta a nemesebb lelkeket, lázba hozta a sziveket s erőt öntött a lebilincselte karokba, s a kik és a melyek meghozták nemzetünknek az ég legszebb ajándékait: a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget!

E rendelet az alkotmányos szellem mintaképe; minden szavából kitűnik, hogy az uralkodói gondolkodás magaslatán áll s hogy népeinek javát, boldogságát akarja, nem pedig a nagy tettek dicsőzhozó fényét. Kiterjed Németország társadalmi és politikai életének minden ágára és mély bepillantást enged a császár gondolkozásába. Bár minden pontja külön-külön is megérdemelné a kellő méltatást, tér hiányában csak arra reflektálunk, hogy a felekezeti szellem egyes csunya kinnvéseit akarja egy csapással lenyesni, midőn kijelenti, hogy minden alattvalójának a vallásos türelem teljes oltalmát ohajtja biztosítani. Erre okot bizonyára az szolgáltatott, hogy a kulturharc megindítása óta e téren sok huza-vona volt napirenden.

A császár fenkölt szelleméről tanuskodik az ifjuság nevelésére vonatkozó passusa is a rendeletnek. Kerülni kell a félműveltséget, Isten-félelemben és egyszerű erkölcsök egészséges alapján kell nevelni az ifjuságot — magasztos gondolat, mely a cél tiszta látásáról tanuskodik.

Németország öröme e kiáltvány következtében leirhatatlan, az európai országok bizalma kétszeresen szilárd. Az is lehet, mert Frigyes császár nem agg kora miatt nem akar háborút, hanem mert undorodik a népek vérenek kiontásától. Vajha a Gondviselés nagy szelleme, alkotmányos gondolkozása és békés érzületének megfelelő hosszú időre nyujtana életét! (m-s.)

A „Székelyföld“ tárczája.

Emlékezés 1848. márczius 15-re,

(Felolvastott a kézdivásárhelyi olvasó-egyesület által folyó hó 15-én rendezett társas-estélyen.)

Uraim és hölgyeim!

Ma épen negyven éve mult, hogy a „Talpra magyar!“ mint vihart jöslő madár vészkiáltása fölverte a magyar haza csendjét. Ma 40 éve, hogy a lángelkű költő Petőfi Sándor égi szózata végig zendült imádot hazánk bérczei és rónái között — és betöltötte a honfi sziveket csodálatos, felemelő, magasztos érzésekkel. Ma 40 éve, hogy a mire a lenyűgözött nemzet csak titkos sejtelmek között, félve, remegve gondolt: felszabadítani a lelánczolt Prometheust: azt a költőnek hatalmas, a vesék mélyéig behatoló szózata s az általa a szivekbe, lelkekbe öntött bátorságérzet korábban megteremtette, a mint azt remélni lehetett.

Es — bár nem Ő Tőle, imádot költőnk ajkairól, halljuk — de ma, 40 év mulva is fölzenget a rónák és bérczek között, ma is ott zsong a hazafias lelkekben ama gyönyörű, isteni szöveg, hogy: „Talpra magyar, hi a haza, itt az idő, most vagy soha! Rabok legyünk vagy szabadok? Ez a kérdés: válaszszatok! A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!“

Es — bár csak lelki szemeinkkel, de mégis lát-

Igen! Ünnepelni akarunk ma mi is, mint hazánk minden városának lelkes polgársága! Meg akarjuk ünnepelni hazánk legszebb csillagának feltűnését, feltűnésének dicső napját: 1848. márczius 15-ikét, mely ha a szabadságharc titáni küzdelmeinek nem is képezi legemlékezetesebb mozzanatát, de kétségtelen, hogy a szabadságharc egyike lett nemzeti történelmünk méltán bámult nagy eseményeinek: abban kiváló része van annak a hazañas lelkesedésnek, melynek tűzét a márczius 15-én megzendült harsonahangok élesztették föl s tartották állandóan lobogásban!

Épen ez adja meg az impulzust arra, hogy megünnepeljük márczius 15-ének dicső emlékezetét. A mig ezt cselekedjük, tanúságot teszünk arról, hogy mindnyájunk szívében még mindig első helyet foglal el a honszeretet és a szabadságvágy érzése s hogy válságos idökből, mikor drága hazánk vért szerzett, vért áztatott szent földjét kell megvédelmeznünk az ellenségekkel szemben: nemcsak a szívében, hanem a karjaink is készséggel ragadják meg a védelmi eszközöket!

Szakítsuk ki hát, Uraim és Hölgyeim, történetünk nagy könyvéből a legfényesebb lapot, melyre 1848. márczius 15-ike van írva!

Áldozunk kegyelettel a nap nagy hőseinek, s merítsünk belőle reményt a jövőre is, hogy imádot szép hazánk föl fog virulni még!

A költő így énekel róla: „Kikelet volt. Virág nyilott. Vigan szöjt a madár dala, De a szivek

S Z E M L E.

A képviselőház március 12-iki ülésében a zárószámadási bizottságnak az 1886. évi zárószámadások tárgyában beterjesztett jelentését tárgyalta.

Az élénk és hosszú vitát Molnár Viktor előadó nyitotta meg. Beszédét gyakori helyeslések kísérték. A pénzügyi helyzetet 1886-ra leplezetlenül feltárta. A tulkiadások tekintetében utalt arra, hogy míg 1884-ben a tulkiadások 85 milliót, 1885-ben 126 milliót tettek, addig 1886-ban már csak 25 millióval szerepelnek.

Boda Vilmos maga és elvtársai nevében kárhoztatja, hogy a tulkiadások még mind szerepelnek s hogy a kormány a költségvetés keretén belül tulment. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a ház mondja ki, hogy a kormánynak a felmentést nem adja meg.

A mérsékelt ellenzék is lát bizonyos komoly törekvést, hogy a tulkiadások elkerültesse a kormányt hajlandó is megadni a felmentvényt, de egyszersmind utasítatni kéri a kormányt, hogy amaz összegeket, melyek a budget összeállításánál még tudva nem voltak, később állítsa össze, hogy a költségvetés tárgyalásakor megszavazhatók s a budgetbe felvehetők legyenek.

Tisza miniszterelnök utalt arra, hogy a budget keretének megtartására vonatkozólag a kormány már 1886-ban kijelentette, hogy az azon évben megtartható nem lesz s így a kormány ígérését meg nem szegte. A ház a kormánynak a felmentvényt megadta s a határozati javaslatokat melőzte.

A képviselőház március 14-iki ülésében azon törvényjavaslatot tárgyalta, mely felhatalmazza az igazságügyminisztert, hogy az első folyamodású törvényszékektől az arra alkalmas bírákat a kir. táblához behívassa, hogy az itt felszaporodott hátrálékok feldolgoztassanak. A jogkereső közönség érdekében és a szükségességet tartva szem előtt, minden párt elfogadta a javaslatot.

A Ferencz József király és Frigyes német császár közt váltott táviratok megerősítik a két hatalom szövetséges viszonyát s meleg kifejezést adnak a személyes barátságuknak.

A héjjasfalva—székelyudvarhelyi vasút műtárgyrendőri bejárása folyó hó 7-én ejtetett meg. Az első vonat tehát berobogott Székely-Udvarhelyre. Pár nap múlva átadják a forgalomnak.

A napnak fontos politikai híre, hogy Bylandt Reidt hadügyminiszter leköszönt s hivatalát csak addig folytatja, míg alkalmas utódot kapnak.

Árvízveszélyek szomorú híre érkezik mindenfelől. A fővárost ugyan nem, de annál nagyobb veszély fenyegeti a Duna, Vág, Tisza, Szamos,

Maros, Dráva, Száva és Küküllő folyók mentén levő községeket. A közlekedés több helyen meg volt akadva. Nagy-Bicsén 20 gyermek bukkott a zajló jég közé; mind elveszték. Temesmegyében 10 ezer hold terület van víz alatt. De ki tudná a mindenfelől érkező szomorú eseményeket mind feljegyezni!

Frigyes császár fellépése mindenütt, még Oroszországban is rokonszenvesen fogadtatt, sőt az orosz hírlapok nagyon hangsúlyozzák, hogy Németországgal barátságos viszonyban kell lenni.

Berlini táviratok szerint a német császár állapota súlyosodott. Az orvosok új műtétet tartanak szükségesnek.

A Vilmos császár temetése, az új császár proklamációja és fellépése uralja a politikai világ figyelmét. Temetése tegnapelőtt volt. Vilmos császár holt testéhez a zarándoklók egész serege ment napok óta Berlinben. Naponként átlag 38000 ember fordult meg a székesegyházban, hol a ravatal fel volt állítva. A koszorúk ezeréke befogadására kocsinek látszik a székesegyház.

Vilmos császárnak 54 millió márkát tesz a készpénz hagyatéka. Porosz tábornoki ruhában egy sereg érdemrenddel temetett el. A történelmi jelentőségű egyenruhák és hadi felszerelések a diadalcsarnokban helyeztetnek el. A temetés ropant pompával ment végbe; nagyművű előkészületek történtek. Egész mértőföldnyi távolságban a házakat feketével drappirozták. A temetésen valamennyi udvar képviselve volt.

Vilmos császár koporsója horgany, koporsója fehér selyem vánkossal van bélelve s egy tölgyfa koporsóba helyezve; hossza 2 m. és 21 cm., súlya 10 mázsa.

Még egyszer a szeszadó reformjáról.

A szeszadó reformjáról szóló törvényjavaslat élénk mozgalmat idézett elő az érdekeltek között. A mezőgazdasági, mint az ipari szeszgyárak, sőt a regalebérlők is mozgalmat indítottak, gyűléseket tartottak, hogy felirat útján a törvényjavaslat egyes tételei módosíttassanak. A magyar gazdaság szesztermelő-szövetkezete azt kéri, hogy a Magyarország részére kontingentált szeszmenynyiség jusson egyedül a mezőgazdasági szeszgyáraknak, s csak a mennyit ez idő szerint előállítani nem tudnak, annyit engedjenek az ipari szeszgyáraknak. A regale-bérlők azt kívánják, hogy a törvényjavaslat egyidejűleg tárgyalassék a regale megváltásáról szóló törvényjavaslattal. Ily körül-

mények között időszerűnek véljük ismertetni a helybeli szeszgyárosok álláspontját, mintegy ki egészítésül a lapunk folyó évi 13-ik számában megjelent erre vonatkozó közleménynek. Ez a székelyföldi képviselőknek — tudtunk szerint — kérelem alakjában meg is küldetett.

Az új szesztermelési leendő törvény a központosítvány általánossággal dolgozott kisipari gyárakra lesz a legterheesebb, — mondja a kérelem — mert a mezőgazdasági és a nagyipari gyárak érdeke a leendő új törvényben megóvatott. Épen azért kérjük székelyföldi képviselőinket, hogy veszélyeztetett érdekeink mellett, illetve védelmére szólaljanak fel a törvényjavaslat tárgyalásánál. Erre vonatkozó okaink a következők:

A javaslatba hozott, Magyarországra eső szesztermelési kontingens mennyiség életbeléptetése ránk nem alkalmazható s alkalmazva ne legyen, mert ha 20% eddig adózott termelésünkől levonhatnánk, fennállani nem tudnánk, mivel tudva van, hogy az általánosított eddigi szeszgyárak adóztak ugyan bizonyos mennyiséget naponta, de az éj és napi idő felhasználása miatt gyors erjesztésre lévén utalva, csaknem még egyszer annyi nyers anyagot dolgoztak fel, mint ha termény-adóval dolgoztak volna, s világos, hogy kellő mennyiségű szeszt állítottak elő, aránylag, a termény-adóval dolgozókkal szemben, úgy, hogy már köz tudomásu, hogy a kisipari általános gyára nagyipari terményadóval dolgozó gyárral versenyképes volt. Ezek szerint ki van mutatva, hogy nem volt szükség az általánosított gyárnak sok fok adózásra berendezni gyárát, mert ugys tudott kellő mennyiségű, bár kevesebb eredménnyel szeszt termelni; már most, ha a kontingens megállapításánál pl. a 20-25% levonás alkalmaznánk, az eddig csekély bejelentett termelésünkől oly kevés maradna, hogy azért oly költséges gyárt fentartani, mely 8 óra alatt elvégzi bővön a 24 órára engedélyezett szesztermelést, nem érdemlené meg.

Épen ezért ránk a redukálás nem alkalmazható, de sok más tekintetből sem, mert nézetünk szerint mi is az általános közgazdaság emelésére dolgozunk, mi is földjeink javítására és az állattenyésztésre befolyunk, s ha mi a közös hazának egyforma és nem mostoha gyermekei vagyunk: miért kívánja az új leendő törvényjavaslat, hogy egy középosztályu gyáripar oly sokszámu iparosai egy újabb indokolatlan törvény által elzárva legye-

ébredése — ezerszerre dicsőbb vala! A szabadság napugara törte meg a rideg telet So' se virult még hazánkra ilyen dicső, szép kikelet!"

Szép, valóban szép és gyönyörű egy nap, melyről ma áhitattal beszél az édes atya gyermekeinek. Mert a magyar nemzet szabadsága e naptól kezdődik. E nap szabadtá föl a népet; nemzetünk millióit e nap tette azzá, a mik most: honpolgárokká, a vérükkel szerzett föld uraivá!

Reggel jókor gyülekezik a városháztéren a fővárosi ifjuság; hozzájuk csatlakozik mintegy 20 ezernyi nép. Az eső javában esik, de a sokaság folyton nő . . . Feláll Jókai Mór, ma is élő nagy költőnk s így szól a néphez: „Testvéreim! A pillanat, melyben élünk, komolyabb teendőkre szólít fel bennünket. Európa minden népe halad és boldogul; haladunk, boldogulunk kell nekünk is. Legyen béke, szabadság és egyetértés! Követeljük jogainkat, melyeket eddig tőlünk elvontak s kívánjuk, hogy legyenek azok közösök mindenki-vel. Kívánjuk a sajtószabadságot, a censura rögtöni eltörlését; a felelős miniszteriumot Budapesten, évenkénti országgyűlést Pesten! Kívánjuk a közös teherviselést, egyenlőséget polgári és vallási tekintetben, a nemzeti bankot és nemzeti őrsereget! A politikai foglyok bocsáttassanak szabadon! Unio Erdély és Magyarország között! Szabadság! Egyenlőség! Testvériség!”

E proklamationak minden egyes pontját mennydörgő helyeslésekkel fogadta a nép s kinyilatkoztatja, hogy azt saját manifestumának tekinti.

Ekkor Petőfi Sándor lépett föl az utcásarok szegletkövére s óriási lelkesedés, leirhatatlan éljenzések közt szavaltta el a „Talpra magyart!” a melynek utolsó sorait a nép dörögve esküdte

utána. Majd a tömeghez csatlakozik az egyetemi ifjuság is s erre azonnal kimondták a sajtószabadságot, s Landerer és Heckenast nyomdájában rögtön kinyomatták a 12 pontot, hogy t. i., „Mit kíván a magyar nemzet?” és a „Talpra magyart!” s e kettőt, mint a szabad sajtó első, szent termékeit, viharos öröm nyilvánítások között ezerével osztják ki a népeknek. E közben többen szónokoltak a néphez: Jókai, Irányi Dániel, Vidaes, Vasváry, Egressy Gábor. Megválasztván a közbátorságra felügyelő bizottságot, egyhangulag elhatározták, hogy Budára, a helytartó tanáchoz egy küldöttséget indítanak, hogy ott a nép kívánatait tolmácsolja; de ezen küldöttséghez 20 ezer ember csatlakozott. A küldöttség diadallal járt el; a helytartó tanács elnöke Gróf Zichy Ferencz az állva künn órák óta várakozó népek az erkélyről hirdette ki, hogy a censura eltörlöttén, megadott a sajtószabadság, s a nép jogául hagyatják meg a sajtóbírósság megválasztása. Táncsics Mihály, az irodalmi működésért bezárt író, szabadon engedtetvén, olyan nagy diadallal vitték át vállakon Pestre, minővel, mint Jókai írja, az angolok II. Károlyt Londonba, a francziák I. Napoleont Párisba vitték volt!

Este a színházban a nép követelése folytán Bajza József színigazgató a „Bánkban”-t adatta elő, teljes kivilágítás mellett, természetesen díjtalan bemenettel. A zenekar eljátszotta a „Rákóczy”-t, a „Marseilles”-t, Egressy Béni ismét elszavalt a „Talpra magyart” és ezzel bevégeződött az örök emlékü nagy nap!

Beteljesült e napon, hogy: „A nép szava, Isten szava!” Sikerült az egyhangú követelés, a nélküli hogy csak egy csepp vér is elfolyt volna; csak

hang volt az egész forradalom s mégis diadal korszakozta. Az országgyűlés elfogadta, a mit a pesti közpiacok zászlóikra irtak, s a király szentesítette, a mit az országgyűlés elfogadott. Megszületett a szabadság, szabad föld, jogegyenlőség és ezen eszmék megvalósulása biztosítja hazánknak örök életét, európai lételet!

E fényes nap még fényesebb emlékét ünnepe-
lünk ma széles e hazában, Uraim és Hölgyeim; azt a ragyogó napot, mely mint csillag hazánk élet-
egén mindig és azon mértékben emelkedik a zenithje felé, a mily mértékben távolodik tőle vil-
lám-szárnyain az idő, de csak azért, hogy az égen álló csillaggá változva, onnan soha, soha le ne
tűnjék!

Azt a napot ünnepe-
lünk ma, melyről Jókaink azt írja, hogy minden buzakalász, melyet Magyar-
ország földje terem, 1848. március 15-ikének em-
lékét dicséri, épen úgy, a hogy a néphit szerint minden egyes buzaszem hegyére oda van nyomva
hazánk védasszonyának szent képe!

Emeljük föl azért ajkainkat áhitattal mi is a leg-
nagyobb kincsünk: szent szabadsá-
gunk győzelmi ünnepének 40-ik tavaszán! Mond-
juk, hogy legyen áldott, ezerszer áldott azon nagy
szellemek dicső emléke, a kik nekünk e napot
megszerezték! Legyen áldott a fényben uszó nap,
melyen a Mindenható az égnek legszebb ajándé-
kait küldte le inádot nemzetiünknek! Éljen a
Szabadság, Egyenlőség, Testvériség! Éljen a ki-
rály! Éljen a haza!!!

Kézdí-Vásárhelyt, 1888. március 15-én.

Vajna Károly.

nek a megélhetéstől s egyszerre megsemmisüljenek?

Existenciánk ráutalóan továbbá kérnünk azt, hogy a törvényjavaslat módosítások s mondassék ki, hogy az eddig átalányozással dolgozó gyáraknak, melyek eddig is 4—5 hectoliter szesztavagy 4—5 száz fokot adóztak, termelhetése jövőre ne redukáltassék; így meglevő gyáraink érdeke megóvatnák s e csekély kívánsággal a szesz több termelése megéreghet nem lenne.

Ha tekintetbe vesszük a gazdasági gyáraknak adandó kedvezményt s a nagygyárosoknak már a napi kiadásoknál is sokat megtakarító üzemét és sok más előnyt a miénk felett, akkor említett kérésünk a megélhetéssel szembe állítva, valóban elenyésző csekélység.

Ily helyzetbe jutván, két kérdéstől függ egész jövőnk, t. i. vagy nagygyárrá alakulás, melyet tőkénk hiánya tenni nem enged, vagy mezőgazdasági gyárak alkalmazása, a mit szintén tenni nem tudunk, mert minden 3 liter szesztermelésre 1 hektár földbirtokunk nincsen, s ha van is, nincs oly közel, hogy az a gyárhoz közvetlen közel legyen, mint a hogy a törvény kívánja. Épen ezért kérjük képviselőinket, hassanak oda, hogy a törvény olyképen módosítsassék, hogy a más falukon levő, legtovább 10 kilométer távolságra eső földbirtokaink is a mezőgazdasági termeléshez bevezethetők legyenek, mert ha vannak valahol speciális viszonyok, úgy itt Háromszék megyében csakugyan vannak s különösen K. Váshelyen, hol az összes város határterülete 900 holdat meg nem halad s maga a város is $\frac{1}{3}$ területen idegen határon áll.

Az elmondott okok alapján kérjük székely képviselőinket, — mondja a felirat — hassanak oda, hogy a törvényjavaslat olyképen módosítsassék, hogy a napi — eddig adózott — 4—5 hl. szeszmenyiség ne redukáltassék, s különleges viszonyainkra való tekintetből a 10 km. távolságra eső földbirtokaink is esetleg a gazdasági gyárban termelendő szeszhez felhasználhatók legyenek.

V i d é k.

Nagy-Káson, 1888. márcz. 13.

Tekintetes szerkesztő! —

Korábban történt dolgokról írok, de nem késve, mivel teljes bevégeződésük most lett. Hitközségünk lakóinak vallási érzete úgy hozta magával, hogy egy Mária Lourdi szobrot s a szobornak megfelelő oltárt létesítsen. Meg is történt mindkettő. Ezeknek létesítése körül történt pár kiváló mozzanatról becses lapjában legyen szabad a nyilvánosság előtt is leszámlálni. Ily kiváló mozzanat első sorban kásonalattizsi özv. Lázár Lászlóné asszony áldozatkészsége. Ő, vallásos érzetétől vezéreltetve, a templom körül gyarkrabban tévkenynek mutatta magát. A fentebb említett ügyben azonban kiváló áldozatkészséget tanusított. Ugyanis készpénz s egyéb áldozatain kívül az új oltár díszének emelése céljából egy gyönyörű szép sötét-zöld bársony, aranyrojtall szegélyezett, középen „Mária” monogrammal ellátott, 20 ftr értéket meghaladó antipendiumot (oltár-előt) készíttetett. Az egyháznak körül jótéteményeivel érdemeket szerzett tiszteltemelőt özvegy ez adományáért fogadja a nyilvánosság előtt is forró köszönetünk s ama jó kívánságunkat, hogy a jó Isten mindnyájunk s kedves családja örömeire és egyházunk javára tartsa meg soká.

Egy másik kiváló mozzanat ugyanazon ügyben, hogy mükedvelőink a farsangon fenti célra egy mükedvelői előadást és két farsangi társas összejövetelt rendeztek. A mükedvelői előadás 6 ftr 33 krt, az első társas összejövetel 9 ftr 51 krt, a második 6 ftr 69 krt jövedelmezett. Így tehát a mükedvelő-társaság összesen 22 ftr 52 krral járult a nemes célhoz.

Ezen összegben a felülfizetések is befoglaltatnak. A felülfizetők neveit itt hely szűke miatt egyenkint fel nem számllálhatom. Mindazonáltal említés nélkül nem hagyhatom kásonujfalvi Bartha Ignác kir. ügyész urat, ki vallásos érzetétől indítva s talán szomszédközönségi szereteténél is kifejezést adni kívánván, 1 ftr felülfizetéssel pártolta, illetve mozdította elő ügyünket. A mükedvelői előadás és a társas összejövetelek eszközése körül elismerés méltó munkásságát fejtették ki a közügy érdekében Bodó Ferenc k. altizsi bíró, Balázs Lajos körjegyző-segéd és Veress Ignác tanító urak. Fogadják kifejtett buzgalmukért mindannyian hálás köszönetünket.

K. I.

Különfélék.

— Márczius 15-ét a kézdivásárhelyi olvasóegyesület díszesen ünnepelte meg. Az egyesület helyiségében este 7 órakor díszes közönség gyűlt össze s ezek között több hölgy is. A műsor első pontját Székely János egyll. elnök ur lelkesültséggel és hazaifas érzésekkel teljes szép beszéde képezte, melyet a közönség zajos tapsokkal fogadott. Ezután Vajna Károly ur lépett a felolvasóasztalhoz és tartott egy igen szépen megírt s igazi szónoki hévvel előadott felolvasást, mely is a megérdemelt tapsokban részesült. E felolvasást lapunk mai számában vesszük olvasóink. A kézdivásárhelyi tanítói dalkör pompásan sikerült dalokat énekelt s nagy mértékben emelte a hangulat ünnepességét. A hivatalos rész lejárta után kedélyes közvacsora volt, mely kitűnő jó kedvvel éjfélig tartott. — Márczius 15-ét a kézdivásárhelyi függetlenségiek is külön megünnepelték a Jancsó Dénes vendéglőjében, melyen a párt hívei közül többen vettek részt. Ezen ünnepély is hazafias hangulatban folyt le.

— Színészet. Geröfey Andor színtársulata, mely a múlt évben oly közbecsülést vívott ki Kézdi-Vásárhelyt magának, a jövő nyáron ismét vendégünk lesz. Április elején S.-Szentgyörgyre megy s május végén Kézdi-Vásárhelyre jő. A társulat — mint a színi jelentésből értesülünk — még erősebb, mint a tavaly volt s így még egy okkal több, hogy szíves örömmel várjuk.

— Az idei sorozás Kézdi-Vásárhely város részéről folyó hó 15-én különös rossz eredménnyel folyt le. Elő volt írva 80, besoroztatott a hadsereghez 11, a honvédséghez 1, a póttartalékba 1, összesen 13. — Hadjáték volt 17 a sorhadnak, 2 a póttartaléknak, összesen 19. E szerint Kézdi-Vásárhely város sorozójárás adós maradt 6 katonával.

— Időjárásunk. A tavasz hatalmas erővel igyekezik a tél által rárakott jégbilincseket magáról lerázni. A nap meleg sugarai alatt a hó rohamosan olvad, tenger vízzel borítva el az utakat, utcákat. A meglágyult hó miatt az utak sok helyen teljesen járhatatlannak lettek, úgy, hogy a szekerek kénytelenek a szántóföldekre bekerülni. Különben a hó elhárítása minden útvonalon megindult s így remélhető, hogy a közlekedés nem sokára minden irányban helyre leend állítva.

— Halálozás. Szotyori István felsőtorjai énekeszere élete 86-ik s boldogul töltött házaságának 42-ik évében folyó hó 15-én d. e. 10 órakor meghalt. Temetése ma (vasárnap) d. u. 2 órakor lesz. Az elköltözött agg férfi 6 évig volt a kézdivásárhelyi ref. egyházközönségben tanító s 52 év folytán munkálkodott híven és fáradhatlanul Felső-Torján mint énekeszere és tanító. Béke poraira!

— A csikszeredai mükedvelő társulat vasárnap sikerült előadást rendezett az E. M. K. E. javára. Hugo Viktor „Angelo” drámája került színpadra s a nehéz szerepekben mindenik mükedvelő derekasan megállta helyét. Az előadás 105 ftrt szerzett az E. M. K. E. nek, melyből csak a csekély költségek vonatnak le. A közönség zsufolásig megtöltötte a színházat.

— Háboru jelei. A pénzügyminiszterium legközelebb rendeletet intézett az állami pénztári hivatalokhoz. A melyben intézkedik az iránt, hogy esetleges mozgósítás esetére az első szükségletek fedezése céljából mily összegek álljanak az egyes pénztárakban rendelkezésre. — A honvédség tartalékos tisztjei felettes hatóságaitól azon utasítást vették, hogy késedelem nélkül igyekezzenek kiegészíteni katonai képzettségük esetleges fogyatkozásait, hogy eként a már közel jövőben beállható szükség esetére képesek legyenek teljesen megfelelni a hozzájuk kötött várakozásoknak.

— Nagy szerencsétlenség. Sasváron az ismeretes paksi katasztrófának mása történt. Mult vasárnap ugyanis, midőn a nép délutáni templomozásra készült, megállott a templom előtti patak hídján és kárfára támaszkodva nézte a jégzajlást. A Miava nevű patak hatalmasan meg volt áradva és nagy jégtablákat zúdított a hid lábaihoz, midőn egyszerre összeomlott a hid és a rajta levők az áradatba estek. A szerencsétlenségről a lapok ezeket írják: Épen beharangoztak a délutáni isentiszteletre, mikor a templomba menő nép a Miava nevű folyón levő hidon megállt s a nagy vízárt nézte. Épen akkor uzsolt le a folyón egy nagy jégtabla, melyet az őrt álló emberek szétörni iparkodtak, mielőtt a hid oslapába ütődik. A kíváncsi népség az intő szavak daczára rátámaszkodott a hid páncázatára, mely egyszerre nagy robajjal lesza-

kadt és vagy ötven ember lezuhant a zugó habokba. Nehányan, a kik uszni tudtak, megmenekültek, de több gyermek nyomtalanul eltűnt. Sokan kapaszkodtak a gerendába és ott, a hol a folyó szétágazik, egy kis szigetre menekültek. Kettő közel e helyhez egy vízben álló fűzfára menekült, egyiket közülök megmentették, a másik odaveszett. Eddig 11 embert nem találnak sehol.

— 105 éves asszony halt meg Nagy-Budafán, a Csallóközben. Álló Veronának hívták, négyszer ment férjhez, kilencez gyereke volt. Utolsó éveit tollgyűjtéssel töltötte s halála után tömérek ludtollat találtak földhalmozva házikója padlásán, s ezenfelül száznál több tarka fejkendő.

— Nyilvános számadás és köszönetnyilvánítás. Nehai Szacsva János ref. énekeszere temetése alkalma az egyházi előjáráságtól nyert megbízás folytán az elhunyt koporsójára helyezendő koszorú költségeinek fedezésére gyűjtéssel lettünk megbízva, mely megbízást készséggel eszközöltük s az eredményről a következőekben számolunk be: Az elhunyt barátai és jó emberei az előirt célra összesen 51 ftrt voltak szívesek adományozni, mely összegből 20 ftr 82 kr értékben két koszorú helyzetetett a nehai közseregben állott énekeszere koporsójára; a fenmaradt 30 ftr 18 kr az egyháztanács határozata folytán a megboldogult tanuló fiának, Sándornak ajánlatott fel tanulási költségeinek fedezésére. Az 51 ftr összeget szíves készséggel tett össze: Benkő Sándor szeszgyáros 5, a kézdivásárhelyi takarékpénztár 2, Egy valaki 2, ifj. Tóth István 2, id. Tóth István, Szőcs József polgármester, Török Bálint, id. Kupán József, K. Csizsár József, Kölönte László, Ambrus Albert, Nagy Lajos, Szabó Mózes szgyrs., Kovács Dániel ptrnok, Dobay János v. kap., Szabó Dénes, ifj. Jakab István, ifj. Dávid István, Benkő Gyula, ifj. Benkő Pál, ifj. Kovács János, Balogh János, ifj. Kupán József, Kovács Károly, Balogh Gyula, N. N., ifj. Dézsi Bálint, Kovács Bálint, Prohászka Ferencz, Jancsó Géza szgyrs., Csizsár Pál, Tóth József szgyrs., Tóth László, Jancsó Mózes szgyrs., Szőcs Mihály timár, Nagy Ferencz szappanos, Török Sándor, id. Szőcs János, Kreniczki Károly, Szabó Gézáné, Nagy Gézáné 1—1 ftr, özv. Török Jánosné 80 kr, Benkő Lajos, Nagy Dénes szgyrs. 50—50 kr, Szőcs Sámuel ker., Jancsó Gyula, N. N., Csizsár Dénes szgyrs. 30—30 kr szíves adományaikkal. Fogadják a szíves adakozók az egyház szolgálja emlékére tett kegyes adományaikért a nyilvánosság terén is kifejezett hálás köszönetünket. Kézdi-Vásárhelyt, 1888. márczius 15-én. Kölönte Mózes és Baló László, mint az egyháztanácsnak megbízottjai.

— Köszönet nyilvánítás. A gyergyószentmiklósi ifjuság által folyó hó 10-én a szegény tanulókat segélyező egyesület javára rendezett társas-estélyen ifj. Vákár Istvánné urnő és Romfeld Eliz urhölgynek buzgó betöltött háziasszonyi tisztét, Vákár Lajosné urnő, Kritsa Róza és Miklós Kati urhölgyeknek a mükedvelőzenekarban szíves készséggel teljesített közreműködésükért, úgy a megjelent résztvevőknek alólírt rendező-bizottság a szegény gyermekek nevében leghálásabb köszönetét nyilvánítja: Bocsaányi István, Kritsa Konrád, Lázár J. István, Lengyel János, Lukácsy Zakariás, Popovits Dező.

— Dolinay Gyula ismert ifjusági lapjaiból, a „Hasznos Mulattató” és „Lányok Lapja”-ból vettük az utóbbi számokat. Mindkét lap az értelmesebb gyermekvilág számára van szerkesztve, s mindkettő már másfél évtized óta teljesíti missióját. A szép lapok valóban hűzágópótlék; az ifjuság képzésére, nevelésére pótolhatatlan hatást gyakorolnak és nagyon megérdemlik a pártolást. Legkedvesebb és leghasznosabb ajándék a törekvő jó gyermekeknek. A „Hasznos Mulattató” fiúknak és lányoknak egyaránt alkalmas olvasmány, a „Lányok Lapja” kizárólag a leányvilág számára való. Szép képek tarkítják a füzeteket, azonkívül fél iv melléklete is van, melyből év végén külön kötet lesz.

Közigazdaság.

Vajkészítési szabályok. A schleswig-holsteini tehenészet központi állomása következő szabályokat követ az angol piacra szánt vajnak készítése körül:

1. Legfőbb alapelvül követendő a legnagyobb fokú tisztaság a tejnyerés, kezelés és földolgozás körül.

2. A tej közvetlenül a fejés után eltávolítandó az istállóból s leggyorsabban szűrendő.

3. A tehenek tartása és takarmányozása akként történjék, hogy sem a tej, sem a vaj eredeti jó ízében változás ne történjék.

4. A puttony-eljárásnál (mely szerint a friss tej széles, lapos edényekbe helyeztik tejföl-nyerés céljából) a tejföl mindenkor édes állapotban szűrendő le; a centrifugál eljárásnál nyert tejföl azonnal erősen lehűtendő,

5. Az alvasztási eljárásnál a tejfölnek 24 óránál tovább nem szabad savanyodnia. A savanyodási folyamat előmozdítására szolgáló hőmérséknek 18° C.-nál nagyobbak nem szabad lennie.

6. Mielőtt a tejfölből helyezettnek, annak hőmérsékét az évszak szerint 12—15° C.-ra kell leszállítani.

7. Kópülésközben a kópübe helyezett hőmérő többször megfigyelendő.

8. A kiköpüléshez csak tiszta vizet, vagy a mi ennél jobb, lefőlőzt tejet szabad használni.

9. A vajnak dagasztásánál mindig megfigyelendő annak kellő szilárdsága, mely rendszeren kétszeres dagasztás után beáll. A második dagasztás 6—24 óra eltelte után foganatosítandó és pedig finom só hozzáátételével, mely rendszeren 3—5%-ot tesz ki, sőt még többet is a szerint, a mint ezt a vevő kiköti.

Ha ezen főbb vonalakban elmondott szabályokat figyelembe vesszük, nem csodálkozhatunk, hogy ily uton az angolok kitünő vaját élvezhetnek, melylyel a mi közönségesen házilag készült piaczi rossz vajunk össze sem hasonlítható. Ennek ellensúlyozására vannak hivatva a nagyobb tehénészetek s tejcsarnokok, hol az újabb vívmányok alapján készült vajak igen kitünőek, hanem aránylag még nagyon drágák.

161-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára 1887. év őszén Futásfalva község lakosai által tett szíves adakozásokról.

Özv. Dombay Jánosné 2 liter borsó, 1 lit. gyümölcs, Fehér Antal 1 liter roz, Sándi Mihály 2 liter roz, Lukács Antal 3 liter árpa, Mátyás Ferencz 2 liter roz, Bardocz Pál, Györgyakab János, László Dávid, Lukács Ignác 1—1 liter roz, Bardocz József, Balázs Gergely 2—2 liter roz, Györgyakab András, Györgyakab Simon 1 lit. roz, Vargyasi Simon 6 lit. buza, Balázs Pál 1 lit. árpa, Györgyakab Dávid 1 lit. roz, Bardocz Antal 2 lit. roz, Sándi János 2 lit. roz, Balázs Simon 1 lit. buza, Antal Péter 4 kr, Vargyasi Ignác 1 lit. buza, Bardocz Albert 1 lit. roz, Györgyakab Dávid 2 liter árpa, Györgyakab László 1 fél liter árpa, Györgyakab Ferencz 2 kr, Bardocz Ferencz, Sándi Mihály, Fejér Ignác 1—1 liter árpa, Hamar Ignác 2 liter buza, Pál Ferencz 2 liter roz, Hankó Imre, Pál Simon 1—1 lit. buza, Pál István, Bajesi István 2—2 liter roz, Pál András 2 lit. buza, Lukács Jánosné 3 lit. buza, Pál József 1 lit. roz, Lukács Ferencz 2 lit. árpa, Lukács Mártonné, Sándi Pálné 2—2 lit. roz, Pál Antal 1 lit. paszuly, Ambrus József, Balog István, Sándi Antal 2—2 liter roz, Lukács András 1 lit. roz, Ambrus Ferencz 2 lit. buza, Bencze Lajos 10 kr, 20 lit. buza, 20 liter roz, 2 liter paszuly, Demény Dénes 10 kr.

Fogadják a szíves adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1887. nov. 10-én.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Piaczi árak

Kézdi-Vásárhelyt, március 15-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint 5 frt 35 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Rozs (tisztá)	3 frt 70 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Árpa (tisztá)	3 frt 60 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Zab	1 frt 85 kr
Törökbuza	4 frt 80 kr
Kása (köles)	hektóliterenkint 8 frt — kr
„ (árpa)	24 frt — kr
Borsó	6 frt — kr
Lencse	10 frt — kr
Fuszulyka	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	1 frt 10 kr
Marhahus	kilogr.-kint 28 kr
Disznóhus	— frt 40 kr
Juh-hus	— frt — kr
Szalonna	— frt 70 kr
Faggyu (nyers)	— frt 22 kr

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Zongora-tanító.

Ifj. Pataky Józsefné szül. Debreczenszky Vilma urnő, a debreczeni zenede növendéke, Kézdi-Vásárhelyre érkezvén, ohajtana néhány előkelő családnál zongora-leckéket adni. Bővebb felvilágosítást férje szülői házában.

Szám 2382. — 1887.

tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gelencei kiskoru Csoma Olga és társai végrehajthatóknak képviselve Kelemen Lajos tiszti ügyész által ikafalvi Csoma Aida Dombi Domokosné végrehajtást szenvedő elleni 539 frt 60 kr tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, a kovásznai kir. járásbíró területén lévő Gelence községében fekvő, a gelencei 1467. sz. tljkönyvben 1160. hr. sz. alatti ingatlanra 82 frt, 1650. hr. sz. ingatlanra 36 frt, 1887., 1888. hr. sz. ing. 77 frt, 1923. hr. sz. ing. 45 frt, 2058., 2059. hr. sz. ing. 18 frt, 2160. hr. sz. ing. 3 frt, 2260., 2261. hr. sz. ing. 11 frt, 2736., 2737. hr. sz. ing. 98 frt, 3009. hr. sz. ing. 45 frt, 4675. hr. sz. ing. 35 frt, 5425. hr. sz. ing. 20 frt, 5428. hr. sz. ing. 56 frt, 5432. hr. sz. ing. 5 frt, 5469. hr. sz. ing. 20 frt, 5585. hr. sz. ing. 29 frt, 5593. hr. sz. ing. 15 frt, 5643. hr. sz. ing. 34 frt, 5674. hr. sz. ing. 3 frt, 5740. hr. sz. ing. 23 frt, 6018., 6019., 6020., 6021. hr. sz. ing. 143 frt, 6309., 6310. hr. sz. ing. 188 frt, 6380. hr. sz. ing. 20 frt, 6394. hr. sz. ing. és 6396. hr. sz. ingatlanokra 34 frt, 6404., 6405., 6406., 6407. hr. sz. ing. 59 frt, 6904. hr. sz. ing. 48 frt, 7073., 7076. hr. sz. ing. 69 frt, 7628. hr. sz. ing. 54 frt, 7890. hr. sz. a. ing. 6 frt, 7906. hr. sz. ing. 12 frt, 8304., 8305., 8306. hr. sz. ing. 34 frt, összesen 1349 forintban ezennel meg állapított kikiáltási árban azon hozzáadással, hogy az árverezés egyuttal kézdivásárhelyi Fejér Lukács 64 frt 40 kr és 110 frt 40 kr s járuléka követelése kielégítésére is meg fog tartatni; Jancsó Dénes a javára már elrendelt árveréstől elvállván, részére jelenleg az árverés elrendelhető nem volt. Özv. Csoma Károlyné szül. Geréb Irén javára az 1887., 1888., 6018., 6019., 6020., 6021., 6309., 6310., 8304., 8305., 8306. hr. sz. alatti ingatlanokra C. 1. alatt bekebelezett haszonélvezeti jogának épségben tartása mellett elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1888. évi április hó 16-ik napján d. e. 9 órakor Gelence község házában megtartandó nyilvános árverésen a meg-

állapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak azingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-jén 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Kovásznán, 1887. évi november hó 22-ik napján.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Magyar iparczikk!

Mig eddig még a pótkávét is a külföldről vettük, most az elismert jószág

Lenck-kávében

oly kitünő hazai gyártmányunk van, melynek használata máris általános divattá vált.

LENCK-KÁVÉ

kapható minden jobb kereskedésben s a hol a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje, mint hazai gyártmányt.

A t. elárusító urak forduljanak Lenck S. pótkávég-tyárához Sopronban, honnét mintákat rögtön, ingyen és bérmentve kapnak s így rizikó nélkül győződhetnek meg a felől, hogy a Lenck-kávé a legjobb eddig ismert pótkávé.

Kolozsvárt a gyár képviselője Kauntz József ur. 14—15

Új fodrász-üzlet.

Mélyen tisztelt nagyérdemű közönség!

Tisztelettel alólirottak van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy Kézdi-Vásárhelyt a főtéren a kaszinó-épület alatti helyiségben

MŰFODRÁSZATI ÜZLETET

nyitottam, hol mindennemű hajmüdisztések, fodrászati munkák, fésülések, nyírások, beretválások és foghuzások a legnagyobb figyelemmel és szakértői ügyességgel végeztetnek.

Továbbá van szerencsém jelezhetni, hogy az említett fodrászati műtétek nem csupán a fenn nevezett helyiségben, hanem a nagyérdemű közönség kíváratára a háznál is a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A miért is az igen tisztelt nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe s kegyes pártfogásába ajánlva magamat, teljes hódoló tisztelettel maradtam

Kézdi-Vásárhelyt, 1888. március hó 1-én

kész szolgálja:

SZOTYORI KÁROLY,
műfodrász.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.